

Anadolu'ya Ağ Atanlar; **KADIN BALIKÇILAR**

Türkiye'nin Kadın Balıkçı Durum Raporu

Akdeniz Koruma Derneği, İzmir, Türkiye, Eylül 2017

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının herhangi bir bölümü, Akdeniz Koruma Derneği'nin yazılı izni olmadan yeniden çoğaltılamaz ve basılamaz.

Bu rapor, GEF Küçük Destek Programının (SGP) desteği ile Anadolu'ya Ağ Atanlar: Kadın Balıkçılar Projesi kapsamında hazırlanmıştır.

Akdeniz Koruma Derneği

Doğa Park Villaları 3360 Sk. No: 7/16 Kalabak Urla 35430 İzmir

Tel: 0232 812 64 59

Faks: 0232 812 64 59

www.akdenizkorumadernegi.org.tr

info@akdenizkorumadernegi.org.tr

Yayına hazırlayan:

Dr. Huriye Göncüoğlu Bodur

Ege Üniversitesi, Su Ürünleri Fakültesi Su Ürünleri Avlama ve İşleme Teknolojisi Bölümü Avlama Teknolojisi Ana Bilim Dalı, İzmir

Esra Kartal

Akdeniz Koruma Derneği, İzmir

ÖNSÖZ

Doğanın yaşaması amacıyla faaliyet gösteren Akdeniz Koruma Derneği, doğa ve insan ilişkisinin bütünlük içinde olması yönünde çalışmalar yürütüyor. Doğa ve insan ilişkisinin özel örneklerinden biri de geleneksel balıkçılık mesleğidir. Balıkçılık mesleği yöntemlere, uygulamalara, tekniklere ve tecrübeye dayalı özel bilgi içerir. Bu nedenle balıkçı, hem teknik hem de geleneksel bilgi birikimine sahiptir. Balıkçının var olan bilgi birikimi, yaşadığımız kültür içinde bu küçük ölçekli kıyı balıkçılığını ve denizel biyoçeşitlilikteki değişimleri daha iyi anlamamıza ve eski ile günümüzü daha iyi tartışabilmemize olanak sağlar.

Balıkçılık bir aile mesleğidir. Bu mesleğin içinde kadın ve erkek yüzyıllardır beraber çalışıyor. Kadınlar da balıkçılık kültürünün bir parçasını oluşturuyor. Günümüzde ise resmi kayıtlarda ve çalışma yaşamına katılımda cinsiyet açısından erkeklerin lehine dengesiz bir durum söz konusudur. Kadınların balıkçılıkta zaman içinde kazandıkları yetenekleri ve mesleki tecrübelerinin tam olarak değerlendirememesi, kadın balıkçı varlığının göz ardı edilmesini beraberinde getirmiştir. Böylece balıkçılık erkeklerin yaptığı meslekler arasında yerini almıştır.

Akdeniz Koruma Derneği tarafından GEF Küçük Destek Programının (SGP) desteklediği ve Su Ürünleri Kooperatifleri Merkez Birliği (SURKÖOP) ve Kadın Emekini Değerlendirme Vakfı (KEDV)'nin ortaklığı ile Anadolu'ya Ağa Atanlar Kadın Balıkçılar Projesi yürütülüyor. Proje, kadın balıkçın da dahil olduğu balıkçılık politikalarının oluşturulmasına altlık oluşturmak üzere Türkiye'de nerede ne kadar kadın balıkçı olduğunu ve balıkçılıkla ilgili cinsiyet temelli bir veri toplama sistemi için ihtiyaçları ortaya koyarak ilgili kamu kurumlarının bu alandaki çalışmalarına katkı sağlamayı hedefliyor.

Anadolu'ya Ağa Atanlar: Kadın Balıkçılar Projesi ile deniz ve iç sularda yürütülen araştırma çalışmalarının sonuçlarını bu özet durum raporuyla paylaşıyoruz.

Kadın Emeđi

Günümüzde gerek gelişmiş, gerekse de gelişmekte olan ölkelerde işgücünün istihdamı sorunu en önemli konuların başında gelmektedir. İstihdamın ekonomik ve sosyal olmak üzere iki önemli amacı bulunmaktadır. İstihdamın ekonomik amacı; üretim düzenleme ve artırma iken, sosyal amacı ise çalışmak isteyen herkesin iş bulması, emek, arz ve talebin nitel ve nicel açılardan uygun hale getirilmesi, verimliliğın artırılması ve çalışma barışının gerçekleştirilmesidir. Böylece toplumun ekonomik refahının artırılmasının yanı sıra toplumsal istikrarın sağlanması da gerçekleştirilmiş olacaktır (10. Kalkınma Planı, 2014). Ekonomi, sosyal ve kültürel etmenlerin etkisi ile kadın istihdamını şekillendirmektedir. Kadınların örgütsüz oluşları, uysal ve uyumlu kabul edilip, değeriendirilmektedir (Buğra, 2010; Temel ve diğ, 2006).

Ekonomik ve toplumsal yaşamın bir yanını erkekler, diğeri yanını da kadınlar temsil etmiştir ve kadınların ekonomik üretime katılmaları da insanlık tarihi kadar eskidir. Ancak kadınların iş gücü piyasalarında vazgeçilmez bir üretim unsuru olmalarına karşın “ikincil işgücü” statüsünde oldukları da bir gerçektir. Eskiden beri kadınlar, ucuz ve uysal işgücü oldukları için her zaman erkek işgücüne alternatif olarak görölmüşlerdir. Diğeri yandan, kadının genel becerilerini kullanarak yaptığı pek çok işin “becerisiz iş” olarak tanımlanması nedeniyle, kadın emeği ucuza kullanılabilir (Duruoğlu, 2007). Benzer bir iş, erkek tarafından yapıldığında becerili iş sayılırken, kadın doğaı yeteneklerini kullandığı için beceri istemeyen bir iş yaptığını ve bunun için ek parasal ödüllendirmenin gerekmediğı düşünölmektedir. Bu durum kadının toplumsal konumunu ve istenen niteliklere sahip olan kadın emeğini görünmez kılmaktadır (Peker ve Kubar 2012). Kadınların ikincil konumda bulunmalarının temelinde yatan ana etken, cinsiyet ayrımcılığıdır. Ekonomik yaşamdaki cinsiyet eşitsizlikleri sadece kadının değeri, tüm aile bireylerinin de yoksullaşmasına neden olan önemli etmelerden birisidir.

Kadınların ekonomi, politika ve sosyal yaşamda daha aktif yer alması için öncelikli olarak istihdam edilebilirliklerinin artırılması gerekmektedir (T.C. Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, 2008; Yumuş, 2011; T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2014).

Kadının aile içinde ve dışında, kısaca toplumun her kesiminde ayrı bir anlamı vardır. Kadınların istihdamları ailelerini, çocuklarını ve tüm toplumu etkileyeceği için önemlidir. Ekonomik bağımsızlığını sağlayan kadının, kendine olan güveni artmakta ve kendi gelirinin olması nedeniyle çalışanlar (eş, baba) üzerindeki bağımlılık oranı da azalmaktadır. Kadınların çalışması en çok kendileri için önem taşımaktadır. Kadının kendisine ve ailesine sağlayacağı maddi ve manevi yarar oldukça fazladır. Bir ücretle çalışma, ekonomik anlamda özgürlük sağlayacağı için, kadınlar kendi emek getirileri üzerinde söz hakkı da elde etmiş olacaktır ve bu da birçok konuda karar alma-verme güçlerini arttıracaktır. Ancak ücretsiz çalışmada kadının emeğinin karşılığı yoktur veya kadınların hayatları kendi denetimleri dışındadır. Kadınların çalışmasının en büyük nedeni ekonomik zorunluluktur. Kendilerinin geçimini sağlamak ya da ailelerine katkıda bulunmak için çalışırlar (Uçar, 2011).

Kadınların kayıt dışı çalışıyor olmaları; kadınların emek yoğun işlere yatkın olmaları, ev içi sorumluluklarıyla birlikte bu işleri de götürebilmeleri, düzenlilik gerektirmemesi, evdeki işlere benzer işler olması, dışarıdaki çalışma yaşamına karşı tutucu tavırlar, yaptıkları işlerin yüksek eğitim düzeyi gerektirmemesi, bu tür işlere kolayca ulaşabilmesi olarak sayılabilir. Ancak, işin örgütsüzlüğü, denetim eksikliği, meslekteki görünmezliğini arttırmakta ve kadınlar yoksulluktan kurtulamamaktadır (Baltacı, 2011).

Kadın ekonomik kalkınma sürecine farklı boyutlarda katkı sağlamaktadır. Ancak bu katkılar istatistiksel verilerin yeterliliği ölçüsünde artıya konulabilmektedir. Verilerin olmayışı veya yetersizliği kimi katkılarının açıklanamaması sonucunu doğurmaktadır. Bazı katıkları ölçmekse nerdeyse olanaksızdır (BM-Today, 2014).

Kadının iş gücü piyasalarında aktif olarak yer alması bir ülkenin kalkınmışlığına ilişkin göstergelerden biridir ve bu konunun üzerinde özellikle son yıllarda sıklıkla durulmaktadır. Kadının girişimci olarak ekonomiye sağladığı en önemli katma değeri; sosyal girişimci olmasıdır. Sosyal girişimcilik, toplum içerisinde kaybolmaya yüz tutmuş bazı değerlerin korunması adına, çok büyük yatırım yapılması gereken sektörlerle girerek istihdam yaratmak, işsizliği azaltmak ve ekonomiye katkı sağlamaktır. Bu nedenle, kadın girişimciliğinin desteklenmesi fikri gün geçtikçe değer kazanmaktadır ancak ülkemizde halen kadın girişimciliğine ilişkin oranlar istenilen düzeye ulaşmamıştır (Güneşlioğlu ve Kumcuıldız, 2011; Gülser ve Uysal-Kolaşın, 2010).

Dünyada Kadın Balıkçılar

Balıkçılık sektöründe erkekler her alanda çalışırken, çok az sayıda kadın teknede çalışmayı tercih etmiştir (Salz ve diğ., 2006). Kadınların balıkçılık faaliyetlerine katılımı eskilere dayanmaktadır (Kyprianou, 2001) fakat resmi kayıtlarda ve çalışma yaşamına katılımda cinsiyet açısından erkeklerin lehine dengesiz bir durum söz konusudur (Bennett, 2005). Balıkçılık mesleği (avcılık formunda olan), erkeklerin domine ettiği bir meslektir. Birçok ülkede bilfiil avcılık yapan kadın balıkçıların varlığı ya bilinmemekte ya da göz ardı edilmektedir. Bu nedenle, balıkçılığın yaşam biçimi, çalışma şartları, yönetim ve yapılanma şekilleri, kadın iştiraki göz ardı edilerek oluşturulmuştur. Dünya’da 56,6 milyon kişi balıkçılık sektöründe (avlama, işleme, pazarlama, yetiştiricilik) çalışmaktadır. Bunun %19’unu kadınlar (avlama ve yetiştiricilik) oluşturmaktadır (FAO, 2016). Güney Amerika, Batı Afrika ve Hindistan’da, kadın balıkçıların balıkçılık yönetiminde yer almasına yönelik bir çok çalışma gerçekleştirilmiştir (Kailola 1996; Mora ve diğ., 1997; Bennett, 2005). Balıkçılık mesleği erkek meslekleri arasında kabul edildiğinden, yönetim planlarında cinsiyet dengesi göz önünde bulundurulmamaktadır.

Son yıllarda aile balıkçılığı ve özellikle de kadın balıkçılarla ilgili çalışan kurum ve kuruluşlar (Uluslararası Kolektif Balıkçı Desteği-ICSF, Denizel Ortamdaki Kadınlar İçin Federasyon-NFK, Kadın Balıkçılar ve Aileleri İçin Federasyon-3FM, Bölgelerarası Kıyı Kadınları Federasyonu-FIFEL, Balıkçılıkta Kadın, Kadın Balıkçı-WIF, Balıkçılık Sektöründeki Latin Amerika Kadınları-La red latinamericana de las mejures del sector pesquero) eğitim, araştırma, bilgilendirme hizmetleri vermekte, Uluslararası Kadın Çalışmaları Forumu ve Samudra Raporu, Aktea gibi süreli yayınlar ve raporla yayınlamaktadır.

Aile balıkçılığı ve özellikle de kadın balıkçılarla ilgili birçok kurum ve kuruluş (Women’s Fisheries Network, Women in Fisheries and Aquaculture in Europe, Gender and Trade, International Collective in Support of Fishworkers vb.) bulunmaktadır. Bu organizasyonlar kadın balıkçıların geliştirilmesi ve güçlendirilmesine yönelik birçok proje ve destek sağlanmakta, kadın balıkçılar da projelere etkin olarak katılım göstermektedir.

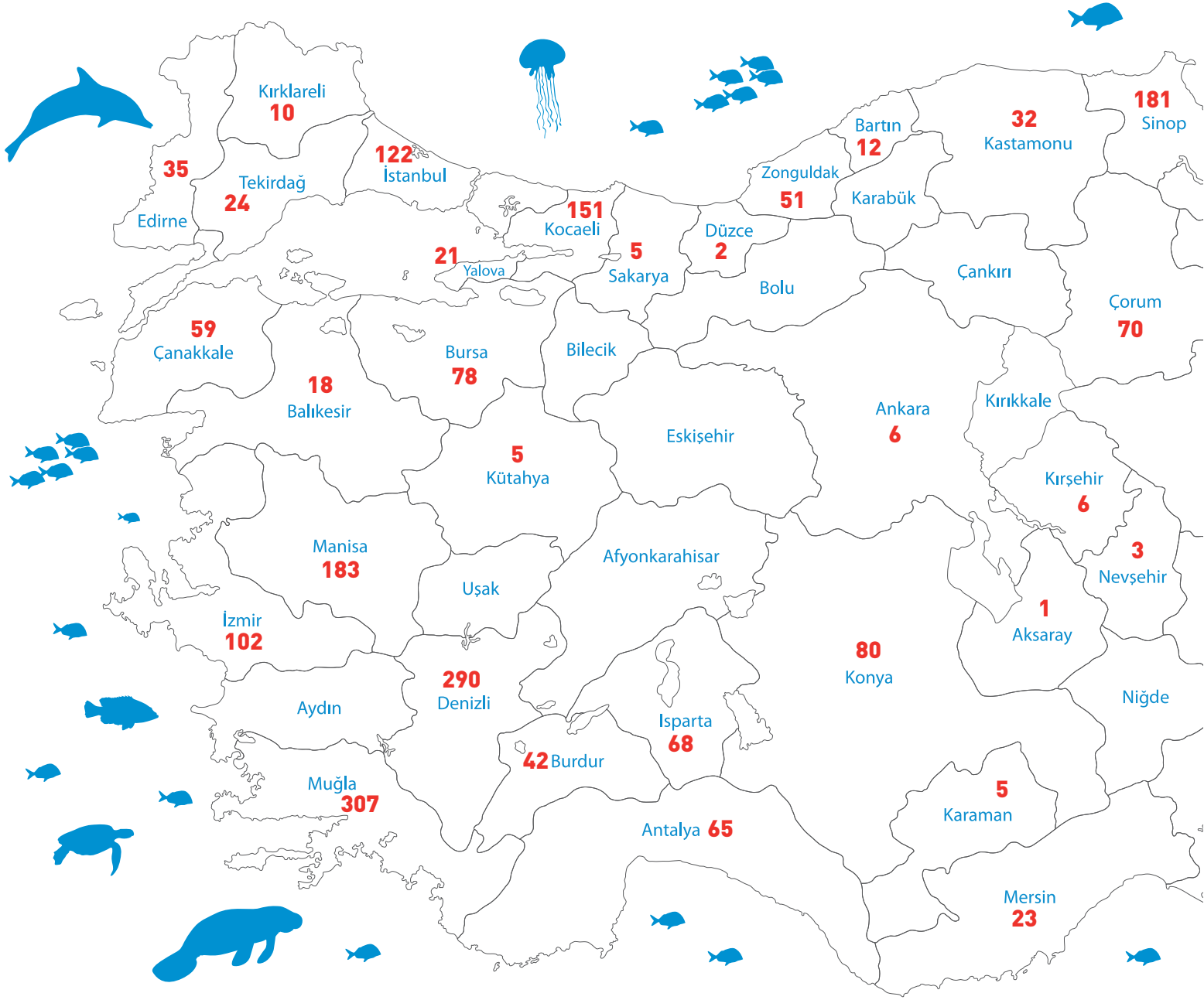
Türkiye’de Kadın Balıkçılar

Balıkçı kadınların durumu, bu mesleğe olan bakış açıları, balıkçılıktaki rolleri son yıllarda Türkiye’de de değişme yolundadır. Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkede, kadınların sektöre sağladıkları katkı ve karşılaştıkları sorunlar da dikkat çekmektedir (Göncüoğlu ve Ünal 2011). Türkiye’de kadın balıkçılar, genellikle küçük ölçekli balıkçılığın ayrı bir formu olarak ortaya çıkan aile balıkçılığı içinde kendilerini göstermektedir. Ünal (2006), balıkçılıkta cinsiyet dağılımında erkek oranının baskın olduğunu ve kadınların aile balıkçılığında genellikle tayfa olarak çalıştığını belirtmiştir.

Kadın balıkçılar, mesleğin tüm zorluklarına (ağ temizlemek, ağ kaldırmak, teknede rahat hareket edebilecek alanın olmamasının getirdiği zorluklar, tualetin olmaması, gece evlerinde çocuklarını bırakıp balığa çıkmak, bazı bölgelerde yaz döneminde 3-4 ay teknede yaşamak, çocuklarını teknede yetiştirmek vb.) rağmen severek ve isteyerek yaptıklarını ifade etmektedir. Kıyı kesiminde yaşayan genç nüfusun balıkçılık mesleğini yapmak istememesi, özellikle aile balıkçılığının devamlılığını tehlikeye sokmaktadır. Bu mesleği sürdüren kadınların çoğunluğunun yaşı 40 ve üzerindedir. Devlet ve toplum tarafından yeterli ilgiyi görmeyen kadın balıkçılar, mesleklerini devam ettirme konusunda heveslerini kaybetmektedir.

Anadolu'ya Ağ Atanlar; KADIN BALIKÇILAR

TÜRKİYE'NİN KADIN BALIKÇI HARİTASI

ÜLKEMİZDE BALIKÇILIK YAPAN KADINLARIN SAYILARI VE DİĞER İLGİLİ VERİLER;

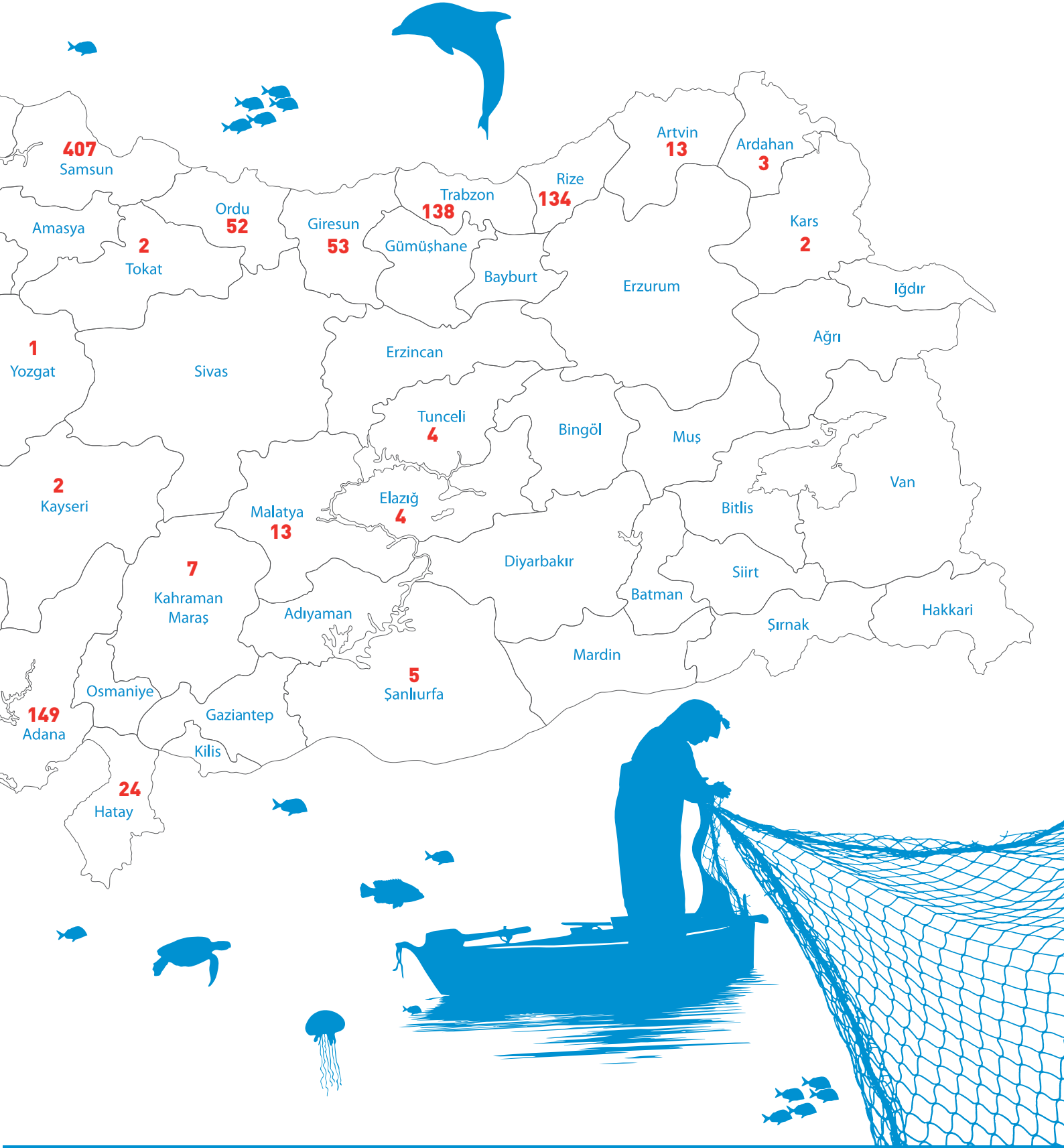
- Su ürünleri kooperatiflerine ortak olan 28.493 balıkçıdan 414'ü kadın.
- 3.070 kadın balıkçı, eşi ile birlikte çalışıyor ve 2656'sı bir su ürünleri kooperatifine ortak değil.
- 61 kadın tek başına balıkçılık yapıyor.

■ Şehirlere göre Kadın Balıkçı sayıları kırmızıyla gösterilmiştir.

Bu çalışma, 573 su ürünleri kooperatifinden 461'nin katkıları ile hazırlanmıştır.

*Küçük ölçekli diğer adıyla geleneksel balıkçılık, kıyı sürütme ağları, kıyı oltaları, paraketeler, kıyı uzatma ağları, kıyı gırgırları, dalyanlar ile yapılan balıkçılık faaliyetlerini kapsar.

Ülkemizde denizlerde ve içsularda tekne üzerinde balıkçılık yapan kadınların dağılımı ve sayıları bilinmiyor. Bu bilinmezliğin ortadan kalkması, kadın balıkçıların meslekteki varlığının devam edebilmesi için önem taşıyor. İçsularda ve denizlerde biyoçeşitliliğin yaşaması için yapılması gerekenlerden biri de; bu alanlara emek veren küçük ölçekli balıkçıların desteklenmesinden geçiyor. Bu nedenle Anadolu'ya Ağ Atanlar: Kadın Balıkçılar Projesi, ölçekli balıkçılık yapan kadın balıkçı varlığını ortaya koyuyor.

Kadın balıkçılar aşırı avcılık, yasa dışı avcılık ve bunların doğal sonucu olarak biyoçeşitlilikte azalmanın sonucu olarak düşük av miktarı ve yetersiz gelir nedeniyle mesleği zorlanarak yaptıklarını belirtmektedir. Biyoçeşitliliğin azalmasından etkilenen birincil kişiler kadınlardır. Oysa kadınlar bu olumsuz koşulların ortaya çıkmasından en çok etkilenmesine rağmen en az sorumlu olan gruptur.

Kadın balıkçılar, deniz ve içsularda biyoçeşitliliğin devamlılığı, izlenmesi ve yönetimi çalışmaları için göz ardı edilememesi gereken gruptur.

Kadın balıkçıların, koruma alanlarındaki durumuna bakıldığında, mesleki örgütlenmelerde (örneğin; su ürünleri kooperatiflerinde) yeteri kadar temsil edilmediği, hemen her konuda sürekli geri planda kaldığı ve mesleki anlamda yok sayıldığı, alanların yönetimi ile ilgili toplantılarda ve karar alım süreçlerine katılım göstermedikleri görülmektedir. Bu nedenle, balıkçı kadının hem meslekte devamlılığını sağlamak, hem de mevcut durumunu iyileştirmek ve geliştirmek için balıkçılık politikalarında bazı yasal düzenlemeler yapılmalıdır (Göncüoğlu ve Ünal, 2011; Ciommo ve Schiavetti, 2012).

Su Ürünleri Kooperatifleri'ne ortak olma koşullarından biri tekne sahibi olmaktır. Bu nedenle kadınların tekne sahibi olmaması ve çalıştıkları teknelerin eşlerine ait olması, kadınların kooperatife katılımına ve ortak olma durumuna engel teşkil etmektedir. Bunda bir aileden bir kişinin kooperatif ortağı olmasının yeterli olacağı düşüncesi de etkili olmaktadır. Bu nedenler, kadınların kayıt altına alınamaması ve yasal düzeyde emeklerinin fark edilmemesine yol açmaktadır.

Bu nedenle, 2017 yılında yapılan Türkiye Kadın Balıkçı Haritası hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında 553 adet Su Ürünleri Kooperatifi ile görüşülmüştür. Bu araştırma çalışmasına göre ülkemizde 3070 kadın, içsu ve denizlerde balıkçılık yapmaktadır.

Veriler

Çalışmanın verileri Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün sağladığı 2017 yılı Türkiye S.S. Su Ürünleri Kooperatifleri listesindeki 553 adet kooperatif ile telefon görüşmeleri yapılarak elde edilmiştir.

Çalışma kapsamında 553 adet su ürünleri kooperatifinin (deniz ve içsu) bulunduğu iletişim listesindeki kooperatiflerle tek tek telefon görüşmeleri yapılarak; aktif çalışan, kapatılmış-ancak var olan listeden resmi olarak silinmemiş, iletişim bilgisi olmayan-kooperatiflerin iletişim bilgisini bularak, iletişim bilgisi var görünen ancak güncel olmayan bilgiler yenilenerek, bilgi vermek istemeyen ve kooperatifin av sahası içinde kadınların balıkçılık yapmadığı iddasında bulunan kooperatifler tespit ederek, bilgiler derlenmiştir.

Böylece;

Veri elde edilen su ürünleri kooperatifi sayısı: 461

Listede ismi bulunan ancak iletişim bilgileri bulunamayan su ürünleri kooperatifi sayısı: 69

Bilgi vermek istemeyen su ürünleri kooperatifi sayısı: 23

Kooperatife ortak olan balıkçı sayısı: 28.493

Kooperatife ortak olan kadın balıkçı: 414

Eşi ile birlikte çalışan kadın balıkçı sayısı: 3009

Kooperatifin av sahasında var olan balıkçı aile sayısı: 31.141

Tek başına balıkçılık yapan kadın balıkçı sayısı: 61

Sonuç ve Değerlendirme

Ülkemizde denizel biyoçeşitliliğin korunması konusunda gereken planlama çalışmalarının, kadınların da dahil olduğu aile balıkçılığının sorun ve ihtiyaçları değerlendirilerek ele alınması gerekmektedir. Bunun için Akdeniz Koruma Derneği'nin 2014 yılından bu yana yürüttüğü akademik ve saha çalışmaları aşağıdaki ihtiyaçları ortaya koymaktadır;

- Balıkçılık sektöründe çalışan kadınların ve sorunlarının tespit edilmesi,
- Balıkçılık politikalarında kadın balıkçılar ile ilgili yasal düzenlemeler yapılması,
- Bu düzenlemeler ile kadınların, erkeklerin yararlandığı kolaylıklar ve avantajlardan da faydalanmalarının gerekliliğinin ortaya konması,
- Balıkçılık yapmış veya yapmakta olan kadınlara sosyal güvence imkânının tanınması,
- Balıkçılıkta yıpranma payı vb. gibi çalışma şartlarından kaynaklanan durumların diğer sektörlerden (tarım vb.) farklı olması nedeni ile yapılan işe adapte edilmiş bir sosyal güvence sisteminin getirilmesi,
- Balıkçılık yapan kadınlar için mesleki eğitim kursları düzenlenmesi,
- Mesleki örgütlenme ve girişimcilik konularında bilgilendirme yapılması,
- Balıkçılıkta artı gelir kaynaklarının yaratılması,
- Toplumsal cinsiyet kapsamında doğa-kadın-çocuk doğa eğitimleri düzenlenmesi.

Bennett, E., 2005: Gender, fisheries, and development. *Mar. Policy*, 29,451–459.

Ciommo, R.C.D., Schiavetti, A., 2012: Women participation in the management of a Marine Protected Area in Brazil. *Ocean and Coastal Management*, 62:15–23.

FAO, 2016: The State of World Fisheries and Aquaculture 2016. Contributing to food security and nutrition for all. Rome. 200 pp.

Göncüoğlu, H., Ünal, V., 2011: Fisherwomen in the Turkish fishery, southern Aegean Sea. *Journal of Applied Ichthyology*, 27:1013–1018.

Gürkan, C.Ö., Çoşar, F., :Ekonomik Şiddetin KadınYaşamındaki Etkileri, Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı e-Dergisi, Cilt:2, sayı:3, 124–129.

<<<http://hemsireliknew.maltepe.edu.tr/dergiler/cilt2sayi3/cilt2sayi3/124-129.pdf>>>

Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, 2014: Türkiye’de Kadın, T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı,

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Haziran, Ankara. <<<http://kadininstatusu.gov.tr/uygulamalar/turkiyede-kadin>>>

Kailola, P., 1996: Strengthening of national fishery policy. Vanuatu. Technical report. An assessment of the role of women in Vanuatu, FAO Bangkok, (Thailand), FAO FITCP /VAN / 4552-Technical- Report-2, pp. 1–111.

Kalkınma Bakanlığı, 2014: 10. Kalkınma Planı (2013–2014), Ankara. 212s.

<<<http://www.kalkinma.gov.tr/Lists/Yaynlar/Attachments/518/Onuncu%20Kalk%C4%B1nma%20Plan%C4%B1.pdf>; www.resmi-gazete.gov.tr/eskiler/2013/07/20130706M1-1-1.doc>>

Kyprianou, M.-H. (ed.) 2001: 1990–2001: Bibliography on gender and fisheries FAO Fisheries Circular. No. 969. FAO, Rome. pp. 42.

MacAlister, Elliott, and Partners Ltd., 2002: The role of women in fisheries, final report 1443/R/03/A, Directorate-General for Fisheries of the European Commission, Brussels. pp. 63.

Mora, M. O.; Lopez, B. M. T.; Witham, K. P.; Neira, E. C.; Saavedra, P. A. (eds), 1997: Informe del taller sobre la integracio ´n de la mujer en la pesca artesanal. Pacifico Sur-Oriental. Concepcio ´n, 4–6 de Septiembre de 1990, FAO, Santiago (Chile). pp. 1–59.

Peker, E.A., Kubar, Y., 2012: Türkiye’de Kırsal Kesimde Kadın İstihdamına Genel Bakış, Afyon Kocatepe Üniversitesi, İİBF Dergisi, C.XIV, S II, 14–2.

<<http://www.iibfdergi.aku.edu.tr/pdf/14_2/11.pdf>>

Salz, P.; Buisman, E.; Smith, J.; De Vos, B., 2006: Employment in the fisheries: current situation, Final Report No FISH/2004/4, Report to the European Commission. pp. 185.

Temel, A., Yakın, M., Misci, S., 2006: Örgütsel Cinsiyetlerin Örgütsel Davranışa Yansıması, Yönetim Ekonomi Dergisi, Manisa, cilt:13, No:1.

Thompson, P., 1985: Women in the fishing: the roots of power between the sexes. *Comp. Stud. Soc. History* 27, 2–32

Uçar, C., 2011: Kadın Yoksulluğu ile Mücadelede Sosyal Politika Araçları ve Etkinlikleri, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü yayınları, Ankara, 177s.

<<http://yenikadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a8e0b369dc31550b3ac30/ceren_ucar_tez.pdf>>

Ünal, V.; Yercan, M., 2006: Fishery cooperatives in Turkey and their importance for fishermen. *E.U. J. Fish. Aquat. Sci.*, Izmir. 23, 227–233.

Ünal, V., 2011: Gökova ve Datça-Bozburun Özel Çevre Koruma Bölgeleri’nde Mevcut Balıkçılık ve Sosyo-ekonomik Araştırmaların İncelenmesi Raporu - A review report on existing fishery and socio-economic researches in Gökova and Datça-Bozburun SEPAs. PIMS 3697: Türkiye’nin Deniz ve Kıyı Koruma Alanları Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi. Teknik Rapor Serisi 4: 22 sf.

www.kadinbalikcilar.com

www.twitter.com/kadinbalikcilar

kadinbalikcilar@gmail.com

